

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/703/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313217227
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313217227.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci navrhovateľa: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, proti odporkyni: M. S., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Z., D. S. XXX/XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou pre konanie: C. F., zamestnankyňa Okresného súdu Galanta, o zaplatenie sumy 457,63 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 31. júla 2014, č.k. 23C/74/2014-73 - v určenia neprijateľnej podmienky, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou súd určil, že zmluvná podmienka dojednaná v bode 3 Dodatku k Zmluve o pripojení uzatvorenej medzi T-Mobile Slovensko a.s., Vajnorská 100/A, Bratislava a odporcom zo dňa 09.06.2010 v znení: „V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 tejto zmluvy, alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ a c/ Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 47,80 Eur/1.440,- Sk.“ je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti, z r u š u j e .

Navrhovateľovi sa právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 409,83 Eur spolu s 9%-ným ročným úrokom z omeškania počítaným zo sumy 190,21 Eur od 06.09.2010 do zaplatenia, zo sumy 35,14 Eur od 06.10.2010 do zaplatenia, zo sumy 1,38 Eur od 06.07.2010 do zaplatenia, a zo sumy 183,10 Eur od 06.08.2010 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok I). Výrokom II. určil, že zmluvná podmienka dojednaná v bode 3 Dodatku k Zmluve o pripojení uzatvorenej medzi T-Mobile Slovensko a.s., Vajnorská 100/A, Bratislava a odporcom zo dňa 09.06.2010 v znení: „V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 tejto zmluvy, alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ a c/ Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 47,80 Eur/1.440,- Sk.“ je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti. Výrokom III. v ostatnej časti návrh zamietol. O trovách konania rozhodol, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 24,19 Eur a trov právneho zastúpenia v sume 84,61 Eur k rukám advokáta navrhovateľa JUDr. Jána Šoltésa, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok IV.).

Rozsudok odôvodnil s použitím ust. § 42 ods. 1 písm. a) a ods. 4 písm. a) a b), § 43 ods. 1 a 2, zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom k 18.05.2010, § 51, § 544 ods. 1 a 2, §

517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nar. vlády SR č. 87/1995, v časti uplatnenej zmluvnej pokuty § 37 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, vecne tým, že z vykonaného dokazovania a to predovšetkým z listinných dôkazov predložených samotným navrhovateľom mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom vznikol právny vzťah na základe Zmluvy o pripojení zo dňa 09.06.2010 viažucej sa k tel. č. č. A XXXXXXXXXXXX a SIM karte č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej právny predchodca navrhovateľa poskytoval odporcovi minimálne v období od 15.05.2010 do 14.09.2010 elektronické komunikačné služby presne vymedzené v zmluve, pričom odporca právnemu predchodcovi navrhovateľa za poskytnuté služby riadne a včas nezaplatil za predmetné obdobie odplatu vo výške 409,83 Eur (faktúra číslo 7007597147 neuhradená v rozsahu 190,21 Eur, faktúra číslo 7008600207 neuhradená v rozsahu 35,14 Eur, faktúra číslo v 7005652646 neuhradená v rozsahu 1,38 Eur v a faktúra číslo 7006637664 v neuhradená v rozsahu 183,10 Eur). Nakoľko odporca riadne a včas navrhovateľovi jednotlivé splatné pohľadávky za poskytnuté služby neuhradil, súd mu uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 409,83 Eur ako odplatu za poskytnuté a neuhradené telekomunikačné služby aj s príslušným úrokom z omeškania v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení vo výške o 8 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania splnením peňažného dlhu, teda odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania splnením peňažného dlhu bola vo výške 1% ročne.

Pokiaľ ide o navrhovateľom uplatnené právo na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 47,80 Eur poukázal na ust. § 544 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že aj dohoda o zmluvnej pokute musí spĺňať náležitosti vyžadované u každého právneho úkonu, a to v § 37 Občianskeho zákonníka, teda musí byť určitá a zrozumiteľná, inak je neplatná. Nakoľko právny predchodca navrhovateľa, ako aj samotný navrhovateľ odvodzovali svoje právo na zaplatenie zmluvnej pokuty z bodu 3. Zmluvy o pripojení zo dňa 09.06.2010, súd v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení posúdil predmetné dojednania o zmluvnej pokute.

V zmysle bodu 3. Zmluvy o pripojení zo dňa 09.06.2010 je zrejmé, že zmluvné strany sa dohodli, že „v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 tejto zmluvy, alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ a c/ Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 47,80 Eur/1.440,- Sk.“

Z takéhoto znenia dojednání o zmluvnej pokute súd dospel k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute spôsobom „...v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti ...“ (z demonštratívny výpočtom určitých povinností) je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu v stanovenej výške, podmienku určitosti právneho úkonu nespĺňa. Zmluva o pripojení, ktorej súčasťou sú aj obchodné podmienky a dodatok, obsahuje niekoľko desiatok povinností účastníka rôznej závažnosti. Uvedená formulácia neumožňuje posúdenie, porušenie ktorej povinnosti účastníka je sankcionované zmluvnou pokutou. Tomuto záveru nebráni ani demonštratívny výpočet určitých povinností, a to práve preto, že je len príkladný. Zároveň pre svoju neurčitosť neumožňuje posúdenie primeranosti výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k zabezpečenej povinnosti. Upozornil že pri rovnakej právnej úprave ako je v Slovenskej republike vyššie uvedeným spôsobom judikoval aj Najvyšší súd Českej republiky, ktorým rozhodnutím sp. zn. 2 Odon /90/97 vyslovil, že pri formulácii dohody o zmluvnej pokute spôsobom „ak obsluhovateľ v priebehu splatnosti zmluvy porušil svoje zmluvné záväzky neboli v dohode o zmluvnej pokute dostatočne určité, popísané povinností, ktoré mali byť zaistené zmluvnou pokutou zo slov porušenia zmluvného vzťahu nemožno vyvodit', ktoré konkrétne povinnosti zo zmluvného vzťahu, príp. ich určitý súhrn mal byť zaistený zmluvnou pokutou, čo je podmienkou pre to, aby pri ich porušení mohla byť uplatnená táto sankcia“. Uvedený názor Najvyššieho súdu Českej republiky potvrdil aj v rozhodnutí sp. zn. 28Cdo /1526/2009, v ktorom uviedol, že zmluvné dojednanie, podľa ktorého je povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu viazaná na „porušenie zmluvného vzťahu“ je pre neurčitosť neplatné, pretože z neho nemožno vyvodit', ktoré konkrétne povinnosti zo zmluvného vzťahu majú byť zabezpečené zmluvnou pokutou. Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. MOBdo/4/2003 uviedol, že v dohode o zmluvnej pokute musí byť povinnosť, ktorá zmluvná pokuta zabezpečuje vymedzená určito, inak je dohoda neplatná. Na základe uvedeného podľa súdu neobstojí bežné vysvetlenie navrhovateľa, že zmluvná pokuta bola účtovaná za nezaplatenie faktúr, nakoľko právny úkon urobený v písomnej forme možno vykladať iba podľa toho, čo obsahuje a výkladom právny úkon nemožno dopĺňať o to, čo síce mohlo byť vôľou navrhovateľa, ale v právnom úkone to vyjadrené nebolo (faktúra právneho predchodcu navrhovateľa

č. 7107051000 neobsahuje žiadnu informáciu o tom, za čo účtuje zmluvnú pokutu). Demonstratívny výpočet zabezpečených povinností k platnosti dohody o zmluvnej pokute nepostačuje, pretože jeho určitosť musí byť hodnotená ako celok. Ak je takáto dohoda z tohto pohľadu neurčitá, nie je táto neurčitosť prelomená ani demonštratívnym výpočtom, v ktorom sa náhodou nachádza aj povinnosť, za ktorej porušenie veriteľ uplatňuje zmluvnú pokutu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že neurčitosť dojednania zmluvnej pokuty pri obdobnej formulácii bola potvrdená aj rozsudkami Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako odvolacieho súdu pod sp. zn. 41Cob/20/2009 alebo 41Cob/267/2008. Pre poriadok je potrebné uviesť, že z neplatného právneho úkonu - neplatného dojednania o zmluvnej pokute, nevznikajú účastníkom takejto dohody žiadne práva ani povinnosti. Z tohto dôvodu súd návrh navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 47,80 Eur ako nedôvodný zamietol. Pre neplatnosť dojednania o zmluvnej pokute súd zistil aj ďalší dôvod. Z ust. § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu má ten, kto poruší zmluvnú povinnosť. Dojednanie o povinnosti zaplatenia zmluvnej pokuty nesmie byť teda viazané na ďalšiu skutočnosť alebo úkon. V prejednávanej veci, zo znenia bodu 3. Zmluvy o pripojení jednoznačne vyplýva, že záujemca sa zaväzuje zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 47,80 Eur ak poruší akúkoľvek povinnosť uvedenú v bode 2 tejto zmluvy, alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ a c/ Všeobecných podmienok, pričom však zmluvná pokuta je splatná až keď dôjde v dôsledku takéhoto konania, prípadne nekonania odporcu k vypojeniu SIM karty zo strany Podniku. Teda k aktívnemu konaniu zo strany navrhovateľa (ak sa v tom, ktorom prípade tak rozhodne konať) smerujúcemu k vypojeniu SIM karty odporcu z prevádzky. Keďže zmluvná pokuta musí byť dojednaná nepodmienečne (viď. Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo/2575/2010). Zmluvnú pokutu, ktorú je nutné viazať v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka vždy na porušenie zmluvnej povinnosti, je nutné dojednať vždy ako nepodmienečnú. V tejto súvislosti súd zaujal názor, že nie je možné vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu viazať kumulatívne, jednak na porušenie zmluvnej povinnosti, ako aj následne na vypojenie SIM karty z prevádzky. Z týchto dôvodov potom takéto dojednanie o zmluvnej pokute súd považoval za neplatné pre jeho rozpor so zákonom (ustanovením § 544 Občianskeho zákonníka) nehovoriac o tom, že navrhovateľ ani žiadnym spôsobom napriek poučeniu zo strany súdu podľa ust. § 120 ods. 4 O.s.p. nepreukázal, že jeho právny predchodca vypočil pre porušenie povinností odporcu SIM kartu odporcu z prevádzky, prípadne že by odporca sám požiadal o vypojenie SIM karty z prevádzky (v takomto prípade by pokuta bola splatná dňom doručenia takejto žiadosti odporcu navrhovateľovi). Okrem toho navrhovateľ v konaní ani len netvrdil, že odporca sám požiadal o vypojenie SIM karty z prevádzky, preto súd v tomto zmysle ani nevykonával žiadne dokazovanie.

Navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno preukázania, že ním uplatnené právo na zaplatenie zmluvnej pokuty (aj keď neplatne dojednané) sa vôbec stalo ku dňu rozhodovania súdu vo veci samej splatným, teda že by nastali skutkové okolnosti predpokladané dodatkom ku zmluve majúce za následok vznik povinnosti odporcu zaplatiť zmluvnú pokutu (že by došlo k vypojeniu SIM karty odporcu z prevádzky).

Tiež uviedol, že súd mal za nepochybné, že právny vzťah medzi účastníkmi má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Všeobecnú úpravu spotrebiteľskej zmluvy obsahuje § 53 Občianskeho zákonníka, ktorý zároveň obsahuje i generálnu klauzulu, ktorá zakazuje v spotrebiteľských zmluvách ustanovenia, ktoré spôsobujú v neprospech spotrebiteľa značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán a tieto označuje za neprijateľné podmienky a sankcionuje ich absolútnou neplatnosťou. Aplikáciu tohto všeobecného zákazu dohodnutia neprijateľných podmienok vylučuje len na dohody týkajúce sa predmetu plnenia a ceny plnenia alebo na neprijateľné podmienky individuálne dojednané (§ 53 ods. 2 OZ). V prejednávanej veci zmluva o pripojení a dodatok k zmluve o pripojení uzatvorená medzi účastníkmi konania je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, ktorú skutočnosť podľa všetkého nespochybňuje ani samotný navrhovateľ.

Ďalej urobil súdnu kontrolu zmluvných podmienok v tom zmysle, či tieto nespôsobili hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech odporcu, ako spotrebiteľa, a to i vo vzťahu k dojednanej zmluvnej pokute. Po posúdení zmluvnej pokuty i z tohto pohľadu dospel k záveru, že zmluvná pokuta spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech slabšej strany. Navrhovateľ uplatňuje od odporcu sankciu v podobe zmluvnej pokuty za porušenie akejkoľvek zmluvnej povinnosti a vo výške, ktorá je nezmenená bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Neprijateľnosť sankcie, ktorej zaplatenia sa navrhovateľ v tomto konaní domáhal sa osobitne prejavuje v spojení s časovým aspektom jej uloženia. Navrhovateľ, ako dodávateľ vôbec nerozlišuje medzi prípadom, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a medzi prípadom, keď spotrebiteľ ukončí

zmluvu na začiatku doby viazanosti. V oboch prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné (a to bez ohľadu na to aká situácia nastala v tom ktorom konkrétnom prípade). Ustanovenia § 544 a § 545 Občianskeho zákonníka nevyklučuje možnosť dojednaní zmluvnej pokuty za omeškanie s platením peňažného záväzku. Umožňuje však dojednanie, ktorým výšku zmluvnej pokuty je možné vyjadriť aj percentuálnou čiastkou v závislosti na dĺžke doby porušenia povinnosti. Vychádzajúc z toho, že odporcu zaťažuje povinnosťou zaplatiť zmluvnú pokutu v rovnakej výške bez ohľadu na to, kedy v priebehu zmluvnej viazanosti poruší niektorú zo zmluvných povinností, vzhľadom na tento nepomer, ako aj jednostrannú povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu a jeho nemožnosť ovplyvniť text zmluvných dojednaní, súd zmluvné dojednanie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nakoľko súd takúto podmienku v spotrebiteľskej zmluve určil za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti a v konečnom dôsledku to bol aj jeden (nie však jediný) z dôvodov, pre ktoré nepriznal navrhovateľovi plnenie z takejto podmienky, súd takúto podmienku v súlade s ustanovením § 153 ods. 4 O.s.p. uviedol vo výroku svojho rozhodnutia.

Nárok navrhovateľa na zmluvnú pokutu posúdil za výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi aj z toho dôvodu, že k jeho uplatneniu došlo zo strany osoby odlišnej od osoby samotného veriteľa, v prospech ktorého bola zmluvná pokuta dojednaná. Pritom samotnému veriteľovi nič nebránilo si tento nárok uplatniť (pravdaže okrem mnohých rozhodnutí súdov, ktoré vo svojich rozhodnutiach konštatovali neplatnosť dojednaní o zmluvnej pokute v jeho zmluvách o pripojení). Už z tohto konania veriteľa možno vyvodíť, že nemal dostatočný záujem na uhradení zmluvnej pokuty, aj keď si bol vedomý porušenia zmluvnej povinnosti zo strany odporcu, ktoré tento jeho nárok údajne zakladalo. V minulosti súdy opakovane vo vzťahu k zmluvnej pokute judikovali, že výkon práva na zmluvnú pokutu je v rozpore s dobrými mravmi a je potrebné mu odmietnuť poskytnutie právnej ochrany ak jeho účelom nie je dosiahnutie primárnych funkcií zmluvnej pokuty, ale obohatenie sa na úkor povinnej osoby, resp. jej šikana (porovnaj rozsudok NS ČR zo dňa 20.04.2004, sp. zn. 32 Odo 1047/2003, rozsudok NS ČR zo dňa 28.05.2007, sp. zn. 32 Odo 202/2006). Pritom treba poukázať na základné funkcie zmluvnej pokuty, ktorá má zabezpečovací, sankčný a kompenzačný charakter. Tieto základné funkcie však nárok na zmluvnú pokutu môže splniť prevažne vo vzťahu medzi účastníkmi dohody o zmluvnej pokute, teda voči oprávnenej osobe, v prospech ktorej bola zmluvná pokuta dojednaná a len vo vzťahu k tej povinnej osobe, ktorá nejaké povinnosti zo zmluvy porušila. Uplatnením nároku na zmluvnú pokutu v danom prípade, keď si ho uplatňuje navrhovateľ, ktorý je už postupníkom vo vzťahu k uplatnenej pohľadávke, nedôjde k naplneniu ani zabezpečovacej ani kompenzačnej funkcie zmluvnej pokuty a s ohľadom na dĺžku času, ktorá uplynula od porušenia zmluvnej povinnosti odporcom možno konštatovať, že nedôjde k naplneniu ani jej sankčnej funkcie, najmä keď ako sankcia pre nesplnenie povinnosti zaplatiť kúpnu cenu (objednaných služieb) voči samotnému veriteľovi slúžil už ním uplatnený nárok na úroky z omeškania. Takéto uplatnenie nároku na zmluvnú pokutu možno pokladať za šikanózne konanie vo vzťahu k odporcovi, ktoré by v súlade § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemalo požívať právnu ochranu.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, že dojednanie o zmluvnej pokute s odporcom bolo dojednaním individuálnym, a preto ani prípadná aplikácia ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy, že zmluvné strany dojednaniu o zmluvnej pokute dospeli na základe vzájomnej predzmluvnej komunikácie a zohľadnenia potrieb a preferencií odporcu, že ak by odporca chcel, mohol uzavrieť zmluvu aj bez dojednaní pokuty, teda mohol ovplyvniť obsah zmluvy vo vzťahu k tejto zmluvnej podmienke, že právny predchodca navrhovateľa mal a stále má v ponuke viaceré varianty služieb a dojednaní zmluvy o pripojení je potrebné uviesť, že na takéto námietky neprihliadol, nakoľko ich považoval za neopodstatnené. Z predloženej zmluvy o pripojení ako aj jej dodatkov je nepochybne zrejmé, že sa jedná o formulárové zmluvy, v ktorých je dohoda o zmluvnej pokute právnym predchodcom navrhovateľa predpísaná v konkrétnom znení a je na spotrebiteľovi či ju ako celok podpíše alebo nie. To, že odporca mohol podpísať aj inú formulárovú zmluvu nerobí z tej, ktorá bola predmetom posudzovania v tejto veci apriori zmluvou s osobitne dohodnutými zmluvnými podmienkami ako sa to snaží podsúvať súdu navrhovateľ. Každú zmluvu je z pohľadu dohody o zmluvných podmienkach potrebné skúmať osobitne. Taktiež každú podmienku ako súčasť konkrétnej zmluvy je potrebné skúmať z pohľadu, či táto konkrétna podmienka bola dohodnutá v tejto konkrétnej zmluve individuálne.

O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 142 ods. 2 O.s.p., kedy navrhovateľovi, ktorý mal vo veci 89,60%-tný úspech, súd priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 24,19 Eur za zaplatený súdny poplatok z návrhu na začatie konania (zaplatený súdny poplatok 27,- Eur a z toho 89,60% je suma

24,19 Eur) a trov právneho zastúpenia v sume 84,61 Eur vyčíslených v súlade s ust. § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písmeno a) a b), § 16 ods. 3 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky číslo 655/2004 Z.z. o odmenách advokátov za poskytovanie právnych služieb, kde základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby predstavovala sumu 31,54 Eur, pričom trovy právneho zastúpenia pozostávali z dvoch úkonov právnej pomoci a to prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie návrhu na vydanie platobného rozkazu ako aj 2 krát režijný paušál vo výške 7,81 Eur (2 x 31,54 Eur + 2 x 7,81 Eur) x 20% DPH, spolu trovy právneho zastúpenia vo výške 94,44 Eur a z toho po 89,60% predstavuje sumu po 84,61 Eur.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho advokáta odvolanie navrhovateľ a to výlučne do čo výroku II., ktorým súd rozhodol o neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žiadal, aby odvolací súd na základe § 220 O.s.p. rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že zmluvná podmienka dojednaná v bode 3 Dodatku k Zmluve o pripojení uzatvorenej medzi T-Mobile Slovensko a.s., Vajnorská 100/A, Bratislava a odporcom zo dňa 09.06.2010 v znení: „V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 tejto zmluvy, alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ a c/ Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 47,80 Eur/1.440,- Sk.“ nie je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti, resp. nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Podľa odvolateľa súdom prvého stupňa zistený skutkový stav nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a správnym hodnotením dôkazov by súd musel dospieť k odlišným skutkovým zisteniam a následne vec aj správne právne posúdiť a žalobe vyhovieť v rozsahu uplatnenou v žalobnom návrhu. Podľa odvolateľa zmluvná pokuta medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dojednaná riadne a platne v súlade s § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, písomne s uvedením výšky zmluvnej pokuty a dojednanie je individuálne a určité. Zmluvné strany sa jednoznačne písomne dohodli porušenie ktorých povinností zakladá oprávnenie uplatniť si nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v dohodnutej výške. Rozhodnutie súdu prvého stupňa označiť zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku bez akéhokoľvek odôvodnenia postráda oporu v zákone a nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Zo žiadneho právneho predpisu pritom nevyplýva zákaz dojednania zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím inštitútom upraveným zákonom a nárok na jej zaplatenie vznikol z dôvodu neplnenia si zmluvných povinností žalovaným. Ich primárnym cieľom nie je dosiahnuť finančné plnenie od dlžníka, ale prinútiť ho pod hrozbou majetkovej sankcie plniť si svoje zmluvné povinnosti. Ak má zmluvná pokuta plniť prevenčnú funkciu, jej výška musí byť zákonite vyššia, ako je skutočná hodnota výhody, ktorú zákazník získava. V opačnom prípade by sa zákazníkovi neoplatilo záväzky plniť. Postavenie odporcu ako spotrebiteľa sa dojednaním zmluvnej pokuty nijako nezhoršilo, žalobcovi by nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nevznikol, keby si žalovaný riadne plnil svoje povinnosti.

Žalovanému boli sprístupnené služby v zmysle zmluvných dojednaní za zvýhodnenú akciovú cenu 11,81 Eur, pričom jeho reálna hodnota predstavovala 14,58 Eur za mesiac. Okrem toho mu právny predchodca navrhovateľa poskytol benefit v podobe dvojnásobného počtu voľných minút pre príslušný program Služieb počas 24 mesiacov nasledujúcich po uzavretí zmluvy za nezmenenú cenu bližšie špecifikovaný v ust. čl. 1 písm. b) zmluvy o pripojení, čomu zodpovedal protizáväzok v podobe 24 mesačnej doby viazanosti, ktorý žalovaný preukázateľne porušil. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty by žalobcovi nevznikol, ak by si žalovaný a to bez ohľadu na to, či je alebo nie je spotrebiteľom plnil svoje povinnosti, ku ktorým sa zmluvne zaviazal riadne a včas. Nezaplatenie ani len minimálnej fakturovanej ceny za poskytnuté služby pri záväzku doby viazanosti malo za následok vznik povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi dojednanú zmluvnú pokutu, ktorú v takom prípade nie je možné označiť za neprimeranú pri náležitom a riadnom posúdení všetkých okolností, ktoré viedli právneho predchodcu žalobcu k vyúčtovaniu zmluvnej pokuty. Súd prvého stupňa vopred neoznámil posudzovanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, čím sa žalobcovi ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Konkrétne bolo odopreté právo žalobcu obhajovať súdom prvého stupňa vyslovenú neprijateľnú podmienku. V tomto smere podporne odkazujeme na dôvodovú správu k ust. § 153 ods. 4 O.s.p., podľa ktorej súd „musí umožniť účastníkom vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, aby tak dosiahol svoje rozhodnutie predvídateľným (porovnaj tiež § 100 ods. 1 in fine), inak by v prípade určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky odňal dodávateľovi možnosť konať pred súdom a tak bez ďalšieho vytvoril vo vzťahu k tomuto výroku stav pre kasačné rozhodnutie apelačného súdu (§ 221 ods. 1 písm. f)). V prípade, ak by sa aj odvolací súd stotožnil s právnym názorom

súdu prvého stupňa o zamietnutí nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, podľa nášho názoru bolo vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z úradnej moci súdom prvého stupňa nadbytočné. Dôvodom je skutočnosť, že žalobca prevzal nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty od svojho právneho predchodcu zmluvou o postúpení pohľadávok, preto neprichádza do úvahy, aby súd prvého stupňa vo výroku svojho rozhodnutia určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky má význam iba za tohto predpokladu, ak by túto zmluvnú podmienku bol dojednal priamo žalobca a malo by to význam v tom smere, aby pre neho platil zákaz jej ďalšieho používania. Záverom poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 9Co/31/2012.

Odporkyňa odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej „O.s.p.“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. b) a f) O.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti včítane závislého výroku o náhrade konania, teda v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je treba priznať úspech pre nadbytočnosť napadnutého výroku.

Z obsahu spisu zo zmluvy o pripojení uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s., Bratislava, ako podnikom a odporkyňou ako účastníčkou podľa § 43 zák. č. 610/2003, tzn. zo Zmluvy o pripojení zo dňa 09.06.2010 súd zistil, že právny predchodca navrhovateľa T-Mobile Slovensko, a.s., Vajnorská 100/A, Bratislava s odporcom uzatvoril dňa 09.06.2010 Zmluvu o pripojení, na základe ktorej zriadil odporcovi potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti a sprístupnil mu súvisiace služby. Právny predchodca navrhovateľa pri uzavretí zmluvy aktivoval odporcovi program „Relax 60“ za zľavnený mesačný paušálny poplatok 11,81 Eur. Na základe predmetnej zmluvy právny predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi elektronické komunikačné služby, špecifikované v zmluve, za podmienok stanovených v zmluve a vo všeobecných podmienkach. Odporca sa zaviazal za poskytnuté telekomunikačné služby zaplatiť cenu stanovenú v zmluve a v cenníku. Odporca sa zároveň zaviazal, že po dobu viazanosti 24 mesiacov nepožiada o vypojenie SIM karty z prevádzky a že sa nedopustí takého konania ani neumožní také konanie, na základe ktorého by právnemu predchodcovi navrhovateľa vzniklo právo zrušiť zmluvu o pripojení odstúpením od nej alebo právo vypovedať zmluvu o pripojení z dôvodov porušenia povinností zo strany odporcu; za žiadosť o vypojenie SIM karty z prevádzky sa pritom považuje najmä výpoveď zmluvy o pripojení zo strany účastníka, žiadosť o jej vypojenie v prípade straty alebo krádeže SIM karty, ako aj odstúpenie účastníka od zmluvy o pripojení z iného dôvodu, než je porušenie povinností na strane podniku.

V zmysle bodu 2 Zmluvy sa odporca zaviazal riadne a včas platiť cenu služieb podniku podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so zmluvou o pripojení, všeobecnými podmienkami poskytovania elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej siete spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s., platným cenníkom služieb spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s.

V zmysle bodu 3. Zmluvy o pripojení zo dňa 09.06.2010 je zrejmé, že zmluvné strany sa dohodli, že „v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 tejto zmluvy, alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ a c/ Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 47,80 Eur/1.440,- Sk.“

Napadnutý výrok je výrokom, ktorý sa viaže na zamietajúcu časť rozsudku (inak nenapadnutú odvolaním), ktorým výrokom súd rozhodol ex offa, tzn. bez návrhu.

V zmysle § 43 ods. 1 a 2 zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, ktorý bol účinný v období od 01.01.2004 do 31.10.2011, teda v čase uzavretia predmetnej zmluvy o pripojení, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podľa ods. 2 podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesta jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.06.2007. Dňom 01.07.2007 nadobudol účinnosť nový zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ktorý v ostatnom znení má v § 3 ods. 3 zakotvené, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 01.01.2008. S účinnosťou od 01.01.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Porovnajúc obsah účastníkmi uzavretej zmluvy o pripojení včítane jej dodatku s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je nesporné a prvostupňový súd v preskúmanom rozsudku správne uzavrel, že právny vzťah založený predmetnými zmluvami medzi navrhovateľom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ako podnikom v zmysle § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. a na druhej strane odporcom, ktorý pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a bol teda spotrebiteľom zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. účastníkom, je spotrebiteľským vzťahom a predmetná zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou. V dôsledku toho bolo na daný vzťah nevyhnutné aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ust. ods. 1 sa nevzťahuje podľa ods. 2 iba na predmet plnenia alebo cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ods. 3 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva, ktoré ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné podmienky. Medzi ne novelou Občianskeho zákonníka zák. č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008 bolo zakotvené písm. k), v zmysle ktorého za neprijateľnú podmienku sa považuje i ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením tohto záväzku. Podľa ods. 5 cit. § 53 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Toto ustanovenie je zachované v Občianskom zákonníku v nezmenenej podobe od účinnosti piatej hlavy o spotrebiteľských zmluvách. Ostatne citované ustanovenie je kogentné a zakotvuje zákaz, aby sa zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve odchyľili od Občianskeho

zákonníka takým spôsobom, že je to v neprospech spotrebiteľa. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa prílohy tejto smernice bod 1. písm. e) medzi podmienky uvedené v čl. 3 ods. 3 okrem iných patrí i podmienka vyžadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako náhradu.

Ako prvé odvolateľ namietal podľa neho nesprávny záver prvostupňového súdu, že predmetná zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve nebola individuálne dojednaná.

Z obsahu zmluvy uzavretej medzi účastníkmi a jej dodatku vyplýva, že text zmluvy a dodatku bol vopred pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, zmluva bola pripravená vopred v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej, resp. štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy a jej dodatkov sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa a ním vybraný mobilný telefón, resp. koncové zariadenie, účastnícky program a služby. Odporca ako spotrebiteľ mal síce zrejme možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporne nemohol ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v uvedených zmluvách a ich dodatkoch preto s poukazom na cit. ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka i čl. 3 bod 2 smernice, nemožno považovať za individuálne dojednané. Je nesporné, že odporca ako spotrebiteľ nemal žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej zmluve fixne formulovaných dojednaní o zmluvnej pokute. Mohol iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda tak i dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej

pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), bolo na navrhovateľovi ako dodávateľovi. Navrhovateľ ale v konaní individuálne dojednanie zmluvnej pokuty nepreukázal a preto bolo nevyhnutným v súlade s ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú.

Podstatným je, že v danej uzavretej spotrebiteľskej zmluve predmetná zmluvná podmienka o zmluvnej pokute bola navrhnutá vopred dodávateľom a i keď spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa s ňou pred podpisom zmluvy, nemohol a nebol schopný ovplyvniť podstatu tejto podmienky, resp. jej obsah a dosiahnuť dojednanie nižšej zmluvnej pokuty, príp. aby zmluvná pokuta bola dojednaná za iných podmienok, príp. aby nebola dojednaná vôbec. Na tomto závere nič nemení ani tá skutočnosť, že spotrebiteľ mal možnosť voľby pri kúpe rôznych koncových zariadení, pričom pri kúpe lacnejšieho by bola i zmluvná pokuta nižšia.

S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd uzatvára, že predmetné zmluvné podmienky v podobe dojednaní o zmluvnej pokute rozhodne neboli individuálne dojednané a preto táto odvolacia námietka navrhovateľa neobstojí.

Ďalej odvolateľ namietal záver prvostupňového súdu, že došlo k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a tým k naplneniu ďalšieho znaku neprijateľnosti podmienok, pričom poukázal na ďalšie podmienky uzavreté v zmluve, resp. dodatku, ktoré sú s prihliadnutím na výhody, ktoré nimi spotrebiteľ získal, naopak v prospech spotrebiteľa.

Je pravdou, že v zmysle čl. 4 Smernice 93/13/EHS bod 1 je potrebné nekalosť zmluvných podmienok hodnotiť so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Odvolací súd pritom nepopiera možnosť i v spotrebiteľskej zmluve dojednať zmluvnú pokutu ako sankciu za nesplnenie zmluvných povinností spotrebiteľa. Podstatným ale je, aby zmluvná pokuta dojednaná v spotrebiteľskej zmluve bola primeraná. Táto podmienka ale v danom prípade i podľa názoru odvolacieho súdu zhodného s prvostupňovým, splnená nebola.

Ako bolo už uvedené vyššie, podľa dodatku k zmluve o pripojení mala byť pevne dojednaná zmluvná pokuta 47,80 Eur v prípade porušenia niektorej z povinností žalovaného uvedených v označených bodoch, medzi nimi i nezaplatenie ceny za služby, či ukončenie platnosti zmluvy pred uplynutím doby viazanosti.

Z obsahu zmluvy i jej dodatku vyplýva, že žalovaný ako mal možnosť používať poskytované služby za zvýhodnenú cenu. Avšak i po zohľadnení výhod získaných na základe predmetnej spotrebiteľskej zmluvy žalovaným ako spotrebiteľom, sa odvolací súd zhoduje s názorom prvostupňového, že dojednaná zmluvná pokuta ako sankcia za porušenie zmluvných povinností spotrebiteľom, je neprimerane vysoká v dôsledku čoho je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a preto neplatná.

Je tomu tak predovšetkým preto, že vyžaduje od spotrebiteľa, aby zaplatil dojednanú zmluvnú pokutu v stabilnej výške bez ohľadu na to kedy a z akého dôvodu dôjde k ukončeniu predmetnej zmluvy, či na počiatku viazanosti alebo bezprostredne pred jej skončením. Obdobne odvolací súd považoval za neprimerané dojednanie stabilnej fixnej zmluvnej pokuty za porušenie zmluvnej povinnosti spotrebiteľa zaplatiť za poskytnuté služby, ktoré nie je závislé od výšky dlžnej sumy, v dôsledku čoho je potom spotrebiteľ povinný uhradiť dohodnutú zmluvnú bez ohľadu na výšku jeho dlhu, resp. že „v prípade porušenia akejkolvek povinnosti“. Dojednanie o zmluvnej pokute je preto i z tohto hľadiska rovnako neprimerané.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že zmluvné podmienky individuálne nedojednané v danej spotrebiteľskej zmluve o zmluvnej pokute spôsobujú z uvedených dôvodov okrem neurčitosti i značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných

strán a to v neprospech spotrebiteľa tým, že požadujú od spotrebiteľa, ktorý poruší akúkoľvek povinnosť plynúcu zo zmluvy, aby zaplatil dohodnutú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, v dôsledku čoho ide o neprijateľné zmluvné podmienky (§ 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka), ktoré sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) a pre spotrebiteľa teda žalovaného nie sú záväzné. Súd pritom v zmysle konštantnej judikatúry ESD i súdov SR musel posúdiť nekalú povahu sankcie obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve aj bez návrhu a zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou viazaný.

ESD v rozsudku vo veci C-618/10 zo dňa 14.06.2012 skonštatoval, že smernici odporuje španielska právna úprava, ktorá poskytuje vnútroštátnemu súdu v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej zmluvnej podmienky možnosť zmeniť obsah tejto podmienky. Súdnny dvor vyslovil názor, že taká možnosť - ak by sa vnútroštátnemu súdu priznala - by mohla odstrániť odstrašujúci účinok pre dodávateľov spočívajúci v tom, že sa takéto nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnia. Preto taká možnosť zaručuje menej účinnú ochranu spotrebiteľov než je ochrana, ktorá vyplýva z neuplatňovania týchto podmienok. Pokiaľ by totiž vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, predajcovia alebo dodávatelia by sa mohli pokúšať dotknuté podmienky používať s vedomím, že aj keby bolo rozhodnuté o ich neplatnosti, mohol by súd zmeniť zmluvu tak, že by týmto spôsobom ostali ich záujmy zabezpečené. V dôsledku toho sú vnútroštátne súdy pri konštatovaní existencie nekalej zmluvnej podmienky povinné takúto podmienku iba neuplatniť, aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, avšak nemôžu zmeniť jej obsah. Zmluva, do ktorej sa vložila zmluvná podmienka totiž musí v zásade existovať ďalej bez akejkoľvek inej zmeny, okrem odstránenia nekalých podmienok, pokiaľ je jej ďalšia existencia možná v súlade s pravidlami vnútroštátneho práva.

Z vyššie citovaného rozhodnutia ESD vyplýva nemožnosť vnútroštátneho súdu v spotrebiteľských veciach využiť tzv. moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka. Neprijateľná podmienka je neplatná ako celok (a preto nemožno súdom znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu, príp. meniť jej obsah tým, že bude akceptovaná iba v niektorých z dohodnutých prípadov porušenia zmluvy spotrebiteľom a z iných nie) v dôsledku čoho bolo možné uplatnenú zmluvnú pokutu ako celok navrhovateľovi ako dodávateľovi súdom iba nepriznať a nebolo možné ju priznať v moderovanej „primeranej výške“ príp. inak zmenenú.

S poukazom na vyššie uvedené, potom prvostupňový súd správne v preskúmanom rozsudku návrh navrhovateľa v časti, v ktorej si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu, ako nedôvodný zamietol.

Nadbytočné však bolo, keď prvostupňový súd zároveň s použitím ust. § 153 O.s.p. z úradnej povinnosti ex offo vo výroku rozsudku vyslovil, že predmetná zmluvná podmienka je neplatná z dôvodu neprijateľnosti. V predmetnom prípade navrhovateľ na základe zmluvy o postúpení pohľadávky prevzal od postupcu nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Vzhľadom na tú skutočnosť, že sa jedná o pohľadávku, ktorá bola prevzatá zmluvou o postúpení, neprichádza do úvahy, aby súd vo výroku rozhodnutia určil túto zmluvnú podmienku za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Takéto vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky má význam iba za toho predpokladu, ak by túto neprijateľnú zmluvnú podmienku bol dojednal navrhovateľ a malo by to význam v tom smere, aby ju v ďalšom vo svojich zmluvách nepoužíval.

Vzhľadom na vyššie uvedené, bolo nevyhnutým, aby odvolací súd v tejto časti, v ktorej súd prvého stupňa určil, že uvedené zmluvné podmienky sú neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, napadnutý rozsudok z dôvodu nadbytočnosti výroku s použitím § 220 O.s.p. zmenil tak, že ho v tejto časti zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. bez potreby vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V odvolacom konaní mal navrhovateľ úspech, ale nakoľko si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil návrhom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. a tiež, že odvolaním bol napadnutý výrok o ktorom súd rozhodol ex offo bez návrhu, preto bolo dôvodné o náhrade trov odvolacieho konania rozhodnúť v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Senát krajského soudu toto rozhodnutí přijal poměrem hlasů 3:0.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není možné podat odvolání.